

Úvod

Posláním Knihovny Univerzity Palackého (KUP) je přispívat k plnění základních úkolů Univerzity Palackého (UP), zvláště pak k rozvoji její funkce vzdělávací a vědeckobadatelské, a to shromažďováním, zpracováváním, uchováváním a zpřístupňováním knihovních dokumentů a rovněž poskytováním knihovnicko-informačních služeb členům akademické obce UP i ostatním uživatelům knihovny.

KUP poskytovala plynule v průběhu celého roku 2009 své služby a pracovala na svých úkolech a projektech. Rok 2009 byl ve znamení několika důležitých věcí. Byl vyhlášen dlouho očekávaný program MŠMT „Informační zdroje pro výzkum“ (INFOZ) a knihovna byla centrálním pracovištěm Univerzity Palackého (UP) pro koordinaci přístupu k celostátním projektům na elektronické informační zdroje. V rámci programu INFOZ se díky knihovně stala UP řešitelem nebo spoluřešitelem velké řady projektů.

Proběhlo stěhování dvou knihoven Přírodovědecké fakulty.

Další významnou aktivitou bylo doladění procesu zasílání záznamů do Souborného katalogu ČR a pravidelné odesílání dávek.

KUP uspořádala dva zahraniční semináře. První byl pořádán v rámci Asociace knihoven vysokých škol a měl název „Sociologické průzkumy v knihovnách a jejich psychologické aspekty“. Druhý seminář s názvem „Knihovna a architektura“ byl již pátým pokračováním seminářů se stejným názvem. Z tohoto semináře byl vydán tištěný sborník, který obdrží všichni účastníci semináře.

KUP navázala na projekt „Kniha mého srdce“. Pět studenty vybraných pedagogů z Právnické a pět z Filozofické fakulty vypráví v krátkém filmovém záznamu o svém vztahu ke své oblíbené knize. Na projektu se podíleli studenti žurnalistiky na UP.

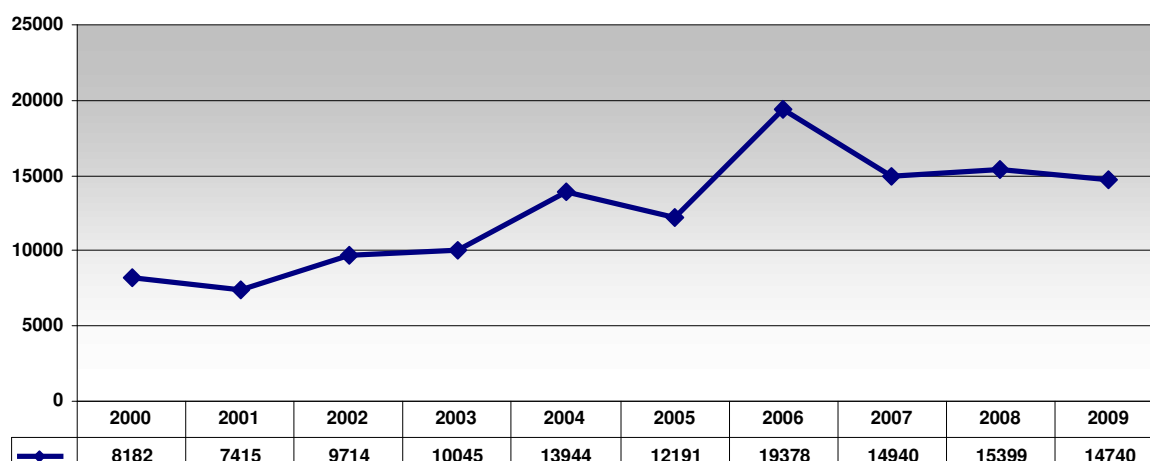
Rok 2009 byl pro KUP úspěšný a za to všem pracovníkům knihovny děkuji

RNDr. Danuše Lošťáková
ředitelka KUP

Oddělení doplňování fondu

V roce 2009 probíhalo doplňování fondu periodických i neperiodických dokumentů v KUP (po roční zkušenosti s novým knihovním systémem ARL) již zcela rutinním způsobem. Pracovnice oddělení doplnily fond Ústřední knihovny UP a všech fakultních knihoven požadovanými dokumenty, které získaly nákupem, výměnou i dary. S akviziční politikou KUP však byla ze strany uživatelů zaznamenána jistá nespokojenost, a to v problematice nedostatečného počtu nakupovaných dokumentů. Tato skutečnost je však dlouhodobě ovlivňována nedostatkem finančních prostředků, které jsou KUP přidělovány.

PŘÍRŮSTEK KNIHOVNÍCH DOKUMENTŮ (NÁKUP, DAR, GRANTY)

Akvizice neperiodických knihovních dokumentů

- Pro všechna pracoviště KUP bylo vyřízeno 3.492 požadavků na knihovní dokumenty a dalších 1.194 požadavků bylo vyřízeno pro grantové účely – požadavky pro grantové účely mají každoročně vzrůstající tendenci.
- Knihovní fond Ústřední knihovny UP byl obohacen o kolekci knih z pozůstalosti muzikologa prof. I. Poledňáka. Vzhledem k tomu, že darované knihy byly získány na konci roku 2009, projeví se přírůstek ve fondu až v roce následujícím.
- Pravidelnou součástí akvizice se staly i dokumenty získané z projektu Česká knihovna, rovněž i tituly z produkce Vydavatelství UP.

Neperiodické knihovní dokumenty získané nákupem v hodnotě:

Knihy české	989.735,-Kč
Knihy zahraniční	1.270.360,- Kč
Granty	1.830.462,-Kč
Celkem	4.090.557,- Kč

Správa periodických knihovních dokumentů – seriálů

- Pracovnice v novém knihovním systému ARL bezproblémově zabezpečily kompletní servis správy seriálů. Bylo objednáno předplatné seriálů pro celou KUP v počtu 940 titulů.

- Ve formátu MARC 21 podle pravidel AACR2 byly zpracovány všechny dosud nezkatalogizované seriály v Ústřední knihovně UP.
- Výměnou, darem nebo z grantových prostředků bylo do fondu získáno 303 titulů.
- Na nedodaná čísla seriálů bylo vyřízeno 345 urgencí.
- Pro všechny katalogizátory v KUP byl vypracován a zpřístupněn manuál „*Katalogizace seriálů ve formátu MARC 21*“.
- Pracovnice poskytovaly metodickou pomoc fakultním knihovnám se jmennou a věcnou katalogizací seriálů ve formátu MARC 21.
- Pravidelnou činností se stalo zajišťování a kontrola funkčnosti on-line verzí seriálů, které KUP odebírá v tištěné podobě, a to v počtu 320 titulů – jednalo se především o tituly zahraniční vě. konsorciálních.
- Byl aktualizován fond seriálů ve studovně Ústřední knihovny UP. Starší ročníky byly po kompletaci zkatologizovány a přesunuty do skladu.

Periodické knihovní dokumenty – seriály získané v hodnotě:

Seriály české	421.900,- Kč
Seriály zahraniční	3.301.989,- Kč
Seriály konsorciální	3.503.599,- Kč
Celkem	7.227.488,- Kč

Účast na seminářích a školeních

- 19. akviziční seminář v Hradci Králové
- Knižní veletrh „Svět knihy“ v Praze

Zpracovala: Zdenka Šuldová
vedoucí oddělení DF

Oddělení zpracování fondu

Oblasti činnosti v roce 2009:

1) Katalogizace úplného záznamu jedním katalogizátorem

Rok 2009 přinesl naprosto zásadní změnu v organizaci práce a způsobu katalogizace dokumentů v OZF.

Z logiky zpracování záznamů v systému ARL vyplynulo rozhodnutí o zrušení oddělené jmenné a věcné katalogizace. Toto rozhodnutí znamenalo úkol vyškolit katalogizátory navzájem na jmennou i věcnou katalogizaci současně, to vše za plného provozu oddělení a neztenčených nároků na rychlost zpracování dokumentů.

Od 1.6.2009 všichni katalogizátoři zpracovávají celý záznam jmenně i věcně.

Analýzu dokumentu provádí komplexně jeden katalogizátor, při jmenném zpracování již současně zjišťuje informace pro zpracování věcné. Dokumenty se nepřenášejí do jiné místnosti k dalšímu zpracování a přímo se odevzdávají k distribuci. Komplexní zpracování

vyžaduje vyšší intelektuální nároky, ale přináší současně větší různorodost vykonávané práce. Zvýšila se výrazně motivace katalogizátorů a jejich uspokojení z práce. Hlavním očekávaným přínosem je výrazné zrychlení procesu katalogizace a jeho plynulost.

2) Slučování předmětových hesel ÚK UP a Národní knihovny ČR

Ve spolupráci s OA ÚK UP začal velice složitý, náročný a pracný proces slučování předmětového hesláře ÚK UP s předmětovým heslářem Databáze národních autorit NK ČR. Sloučením docílíme snížení intelektuální práce a času vynaloženého na samostatné budování a udržování hesláře (přes 20 tisíc hesel), urychlení nutných úprav při přebírání záznamů, zjednodušení práce katalogizátorů, v budoucnu dotažení anglických ekvivalentů předmětových hesel do záznamů a následně zviditelnění pro cizojazyčné uživatele elektronického katalogu ÚK UP.

3) Propojení STAG UP a Databáze národních autorit NK ČR

Probíhá slučování jmenných autorit (vyučující a studenti UP) ze systému STAG se jmennými autoritami v Databázi národních autorit NK ČR přes autoritní databázi UK UP.

4) Zasílání záznamů do SK ČR

Dalším významným úkolem pro OZF bylo doladění procesu zasílání záznamů do Souborného katalogu ČR - jak co se týče rutiny kontrol záznamů, tak pravidelnosti odesílání dávek. Nyní jsou dávky záznamů odesílány v průměru 1x týdně, celkový počet dosud odeslaných záznamů a následně NK ČR vystavených činí 4100.

Příklady zobrazení záznamů KUP (vlastník= sigla OLD012) v Souborném katalogu ČR :

SKČR

SOUBORNÝ KATALOG
ČESKÉ REPUBLIKY

Databáze Národní knihovny ČR

Aktuální báze: SKC

Konec

Přihlášení

Databáze

Díličí báze

Nastavení

Otázky

Nápověda

Vyhledávání / Rejstříky

Výsledky dotazu

Předchozí dotazy

Schránka

Historie

#		Název	Autor	Nakladatel	Rok vyd.	Vlastník
100	☐	The apprenticeship of Big Toe P : a novel / by Rieko Matsuura ; translated by Michael Emmerich	Matsuura, Rieko, 1958-	Tokyo : Kodansha International,	2009	ABA001 - ABB030 - ABD001 - BOA001 - BOG001 - HOG001 - KVG001 - LIA001 - OLD012 - TAG001 - atd.
24	☐	 Acute cardiac care : a practical guide for nurses / edited by Angela M. Kucia, Tom Quinn		Oxford ; Ames, Iowa : Wiley-Blackwell,	2010	OLD012

5) Zasílání návrhů jmenných a věcných autorit do Databáze národních autorit

Aktivně spolupracujeme a zasíláme Národní knihovně ČR naše návrhy jmenných a věcných autorit. Jmenné odcházejí pomocí tzv. protokolu Z39.50 (dosud 587 autorit), věcné vzhledem k jejich složité struktuře a náročnému procesu schvalování elektronickou poštou v podobě tabulky (dosud 63 přijatých hesel).

6) Pedagogická činnost

Dva pracovníci OZF vyučují na Střední odborné škole v Olomouci, a sice předměty Informační procesy a Informační systémy a služby.

7) Katalogizace EIZ a IZ

Probíhalo průběžné školení ohledně nových pravidel pro nové typy dokumentů a rozhodnutí o formě katalogizace elektronických informačních zdrojů a integračních zdrojů.

Zpracovala: Mgr. Helena Sedláčková,
vedoucí OZF

Oddělení ochrany fondů KUP

Činnost oddělení ochrany fondů v roce 2009 vykonával personálně stabilizovaný, zapracovaný tým devíti odborných pracovníků, které v polovině roku doplnil zaměstnanec pro pomocné práce na úseku distribucí knih a zásilek, převedený z knihovny přírodovědecké fakulty UP.

Všichni zaměstnanci oddělení byli proškoleni v novém knihovnickém systému (ARL), pracovník úseku revize a vedoucí skladů byli zapracováni v předmětové katalogizaci pro předmětové zpracování skladových fondů knihovny. Nově přijatá pracovníce na úseku ochrany fondů od září 2009 zahájila knihovnický kurs pro doplnění odborného knihovnického vzdělání. Vedoucí oddělení se zúčastnila konference Knihovny, muzea a archivy digitálním světe (Praha) a semináře, věnovaného problematice zajištění požární ochrany v kulturních zařízeních (Brno). Pracovníci oddělení spolupracovali na zajištění semináře Knihovna a architektura (Praha).

Úsek revize a retrokatalogizace pokračoval v hloubkové revizi spojené se zpracováním skladového knihovního fondu. Od letošního roku je fond pracovníky úseku katalogizován jak jmenně, tak předmětově. Bylo přiděleno 2.185 nových signatur. V současné době je novými signaturami přečíslováno 96 324 položek.

Od července do listopadu bylo za pomoci skeneru zrevidováno 195.924 knihovních jednotek uložených ve skladech, včetně odborných knihoven. Výsledky revize čekají na vyhodnocení (ve spolupráci s oddělením automatizace KUP). Předběžně lze konstatovat, že revize odhalila existenci přibližně čtyř tisíc doposud nezpracovaných svazků, uložených ve skladech, z toho část zela neevidovaných v knihovnickém systému (Tinlib, ARL).

V roce 2009 bylo z fondu odepsáno 1.407 knihovních jednotek, z toho ztráty tvořilo 46 položek. Odepsané knihy byly protokolárně vyřazeny především z důvodu zastaralosti obsahu, fyzické opotřebovanosti nebo nadbytečné četnosti (multiplikáty). Část knihovního fondu, především duplicitního, je předběžně zařazována do tzv. čekacích vyřazovacích protokolů, z nichž bude probíhat vyřazování v roce 2010 a následujících pěti letech.

Vazbou bylo dodavatelsky ošetřeno 287 knihovních jednotek v hodnotě 55.905 Kč (195 Kč za jednotku). Do celkové finanční částky je započítávána výroba úložných krabic a ukládacích boxů. Drobné opravy knih jsou prováděny pracovníky oddělení.

Ze skladu bylo v roce 2009 požadováno 16.309 knihovních jednotek k vypůjčení. Lze konstatovat, že počty výpůjček ze skladových fondů jsou v posledních letech stabilizovány

a odpovídají relativně ustálenému počtu návštěvníků knihovny. Zabezpečovacím zařízením (tzv. branou) prošlo přes vstupní prostory knihovny 325.345 uživatelů za rok, průměrná denní návštěvnost činí 1.361 návštěvníků, nejvyšší návštěvnost byla vykázána v měsíci listopadu s 48.433 uživateli s denním průměrem v tomto měsíci 2.198 návštěvníků.

V letošním roce byly zahájeny práce na digitalizaci vzácných fondů uložených ve skladech (3.000 jednotek). Doposud prošlo digitalizací 700 jednotek.

V inventáři oddělení ochrany fondů je vedeno 16 počítačů a jedna UPS.

Pracovníci oddělení ve spolupráci s výpůjčním oddělením provedli posuny knihovního fondu volného výběru, průběžně podle potřeb knihovny přemísťují knihovní fond uložený ve skladech. Vedoucí úseku spolupracuje s organizací SPOLU při uzavírání smluv. V KUP v roce 2009 pracovaly dvě klientky SPOLU, na úseku výpůjčních služeb a ochrany fondů.

Pozitiva v roce 2009: byly opraveny prostory skladů (omítky, okna)
chod oddělení (služby, sobotní směny) je zajišťován pracovníky celého oddělení bez ohledu na funkci, kterou vykonávají

Negativa: přetrvávající havarijní situace oken ve skladových prostorách
problémy s úklidem skladů
problémy s vytápěním ve skladech, především prostorách zadního traktu knihovny (klimatizace)

Zpracovala: Mgr. Zdeňka Žvaková
vedoucí OOF

Oddělení bibliograficko-informačních služeb

Elektronické informační zdroje

V roce 2009 byl vyhlášen program MŠMT „Informační zdroje pro výzkum“ (INFOZ) na léta 2009-2011. KUP byla centrálním pracovištěm pro koordinaci přístupu k celostátním projektům na elektronické informační zdroje. V rámci programu INFOZ se UP stala řešitelem nebo spoluřešitelem následujících projektů:

- VZ09003 - Elektronické informační zdroje z oblasti technických a aplikovaných přírodních věd pro výzkum
- VZ09020 - Elektronické zdroje pro anglicky psanou literaturu
- VZ09012 - Zajištění elektronických informačních zdrojů pro humanitní a společenské obory
- VZ09006 - Národní knihovna ČR – zabezpečení elektronických informačních zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace
- VZ09009 - ISI Web of Knowledge – vstup do bibliografického a citačního zdroje Web of Science a Journal Citation Reports
- VZ09022 - Informační zdroje pro efektivní výzkum v medicíně a psychologii v ČR
- VZ09011 - Multilicence přírodovědeckých a zemědělských informačních zdrojů pro konsorcia akademické a vědecké sféry České republiky
- VZ09017 – Konsorciální přístup k informačním zdrojům pro dějiny umění a dějiny kultury
- VZ09016 - Pokračování zpřístupňování nejdůležitějších informačních zdrojů pro chemii a příbuzné obory pro akademickou komunitu v České republice
- VZ09015 - Přístup do informačního zdroje ProQuest Central
- VZ09008 - Literae ante portas
- VZ09013 - Internetové informační zdroje pro výzkum v oboru filmových studií (pokračující konsorciální licence).

Projekty zajistily pro UP přístup asi k 60 novým nebo stávajícím odborným licencovaným elektronickým databázím. Další informační zdroje byly získávány pracovníky KUP individuálním nebo konsorciálním nákupem.

Informace o nových elektronických zdrojích, případně o dočasných zkušebních přístupech do databází, byly rozesílány prostřednictvím elektronické konference info-up a e-Novinek, byly uveřejňovány v aktualitách na webových stránkách KUP a UP a grafické upoutávky byly vyvěšeny na nástěnkách v prostorách KUP.

Portál elektronických informačních zdrojů UP - Mozilla Firefox

Soubor Úpravy Zobrazení Historie Záložky Nástroje Nápověda

http://ezdroje.upol.cz/ezdroje/

Portál elektronických informačních zdrojů UP

Elektronické informační zdroje UP

Elektronické informační zdroje (EIZ) umožňují přístup k informacím pro vědu, výzkum a výuku. Jsou určeny pouze pro zaměstnance a studenty Univerzity Palackého v Olomouci a výhradně jen pro jejich akademickou potřebu.

Portál zpřístupňuje především licencované zdroje, tj. takové, u kterých UP uzavřela licenční smlouvu s dodavatelem. EIZ mohou být dostupné z celé UP nebo jen z některých fakult. U některých zdrojů je licence omezena na počet současně pracujících uživatelů.

S licencovanými informačními zdroji je možné pracovat na počítačích zapojených v počítačové síti UP nebo odkudkoliv prostřednictvím sítě VPN.

Zdroje můžete listovat dle:

abecedy	seznam všech zdrojů v abecedním pořadí
fakult	zdroje rozdělené tématicky podle fakult UP
oborů	zdroje tématicky rozčleněné podle oborů (chemie, právo, ...)
free-trials	zdroje na vyzkoušení dostupné po omezenou dobu (obvykle ne déle než měsíce)

Upozornění

Podle příslušných licenčních smluv je zakázáno využívat zdroje jinak než jen pro vlastní osobní okamžitou studijní a výzkumnou potřebu. Hromadné stahování dat z jednotlivých zdrojů zjevně převyšující aktuální osobní výzkumnou potřebu je považováno za porušení licenčních podmínek a může vést k zablokování přístupu ke zdrojům pro celou UP, případně k dalším sankcím!

Aktuality:

14.5.2010
[RefWorks - Dotazník o ceny](#)
 názory, návrhy, připomínky, nápady

10.3.2010
[RefWorks](#)
 Osobní bibliografická databáze

26.2.2010
[Seminář KUP](#)
 Vyhledávání v českých informačních zdrojích

[Více...](#)

Naposledy přidáné:

8.6.2010
[Morgan & Claypool](#) FREE-TRIAL – plné texty knih

24.5.2010
[World Scientific Publishers](#) FREE-TRIAL – databáze pro přírodní vědy a lékařství

Největší změnou v přístupu k elektronickým informačním zdrojům bylo vybudování nového „Portálu elektronických informačních zdrojů UP“, který výrazně zlepšil možnost vyhledávání potřebných zdrojů pro studijní i vědecké účely. Je umístěn na adrese: <http://ezdroje.upol.cz>.

Průběžně byla pracovníky BIS zajišťována aktualizace databáze Elektronische Zeitschriftbibliothek (EZB) University Regensburg, která slouží jako navigační portál UP pro vyhledávání plných textů časopisů.

Vzdělávací aktivity

Knihovna UP se zapojila do projektu Masarykovy univerzity v Brně NAKLIV (Národní klastr informačního vzdělávání) vypracováním dílčího projektu UP na aktivity v oblasti informační gramotnosti vyučujících, doktorandů a knihovníků, kteří působí na úseku informačního vzdělávání. NAKLIV je hrazen z prostředků strukturálních fondů EU a bude řešen po dobu 3 let.

V průběhu letního a zimního semestru byly uživatelům nabídnuty cykly seminářů týkajících se různých vyhledávacích rešeršních systémů, které připravily pracovnice oddělení bibl.-inf. služeb. Jejich cílem bylo přiblížit především studentům možnosti získávání odborných informací v elektronické podobě.

Semináře byly zaměřeny na vyhledávání knih, časopisů a studijních materiálů v českých i zahraničních zdrojích, na nácvik práce v databázích, na využívání personalizace v rešeršních systémech a další možnosti. Uskutečnily se semináře:

„České databáze knih, článků, digitalizovaných materiálů“
„Jak vyhledávat v českých zdrojích“
„Jak vyhledávat v zahraničních elektronických zdrojích“
„Jak vyhledávat v databázi Scopus“
„České mediální zdroje“

Celkem proběhlo 18 seminářů, kterých se zúčastnilo 155 studentů a vyučujících.

Pracovnice oddělení bibl.-inf. služeb se zapojily i do knihovnických lekcí, organizovaných oddělením výpůjčky. V jejich rámci přiblížily novým uživatelům práci s elektronickým zdroji a poskytly jim připravené tištěné informační letáčky.

Nežádanějším typem poskytování bibliografických informací byly individuální konzultace na vyhledávání literatury v odborných databázích. Vzhledem k množství a rozmanitosti elektronických informačních zdrojů byly tyto konzultace pro mnohé studenty velkou pomocí při zpracování ročníkových, diplomových a dalších prací.

Adresné informační služby a zpracovávání rešerší

Adresné informační služby byly poskytovány vyučujícím a doktorandům na základě jejich individuálních požadavků.

Informace o všech novinkách v elektronické formě (nákupu nových odborných databází, rozšíření a změnách ve stávajících databázích, zkušebních přístupech, nákupu elektronických knih, zpřístupnění nového vyhledávacího prostředí apod.) byly uživatelům zasílány podle oborového zaměření prostřednictvím tzv. E-novinek emailem.

O nových tištěných přírůstcích v Knihovně UP byli uživatelé, kteří o službu požádali, informováni tzv. SDI profilem (Selective Dissemination of Information). Současný knihovnický systém umožňuje nastavení SDI profilu samotným uživatelem.

Pro vyučující a doktorandy byly zpracovávány odborné rešerše. Vzhledem k narůstajícímu

množství přístupů k odborným informacím, je pro zaneprázdněné odborníky časově náročné vyhledávání, a proto zájem o řešerše mírně narůstá.

Propagační činnost

Propagaci elektronických informačních zdrojů výrazně napomohl zprovozněný nový „Portál EIZ UP“ (<http://ezdroje.upol.cz>), kde byly všechny novinky průběžně zveřejňovány

Informace o nových elektronických informačních zdrojích byly rovněž propagovány prostřednictvím Žurnálu UP, na webových stránkách KUP a UP, zasílány do elektronické konference info-up. Grafické upoutávky byly vystaveny v prostorách Zbrojnice a ve vývěsní skříňce před jejím vchodem.

Na podporu informovanosti byly využívány propagační letáky a brožury jednotlivých producentů databází. Rovněž byly zpracovávány tištěné informační letáky pracovníky oddělení.

Meziknihovní výpůjční služba

Meziknihovní výpůjční služby zajišťovala KUP prostřednictvím oddělení MVS ve Zbrojnici, které zpracovávalo požadavky všech fakult UP. Knihovna Lékařské fakulty UP zajišťovala MVS pro své uživatele samostatně.

Vlivem nových podmínek v oblasti elektronického dodávání dokumentů, které nastaly po 1. 2. 2008, kdy Národní knihovna ČR uzavřela smlouvu se společností DILIA o tzv. elektronickém dodávání dokumentů, byla tuzemská meziknihovní výpůjční služba časopiseckých článků zajišťována prostřednictvím běžné pošty výhradně formou xeroxu.

Elektronické dodávání dokumentů ze zahraničí pokračovalo tak, jako v minulých letech. KUP spolupracovala s německou doručovací službou SUBITO.

V Ústřední knihovně bylo zajištěno 225 požadavků z jiných knihoven, 2872 požadavků na jiné knihovny a 1088 požadavků na mezinárodní meziknihovní výpůjční službu.

Meziknihovní výpůjční služba v roce 2009 zajišťovaná KUP celkem:	
Požadavky z jiných knihoven	837
Požadavky na jiné knihovny	3080
Mezinárodní meziknihovní výpůjční služba	1127

Pokles požadavků MVS z jiných knihoven souvisí s narůstajícím množstvím informací v elektronické podobě.

Zpracovala: PhDr. Ludmila Slezáková
vedoucí oddělení BIS

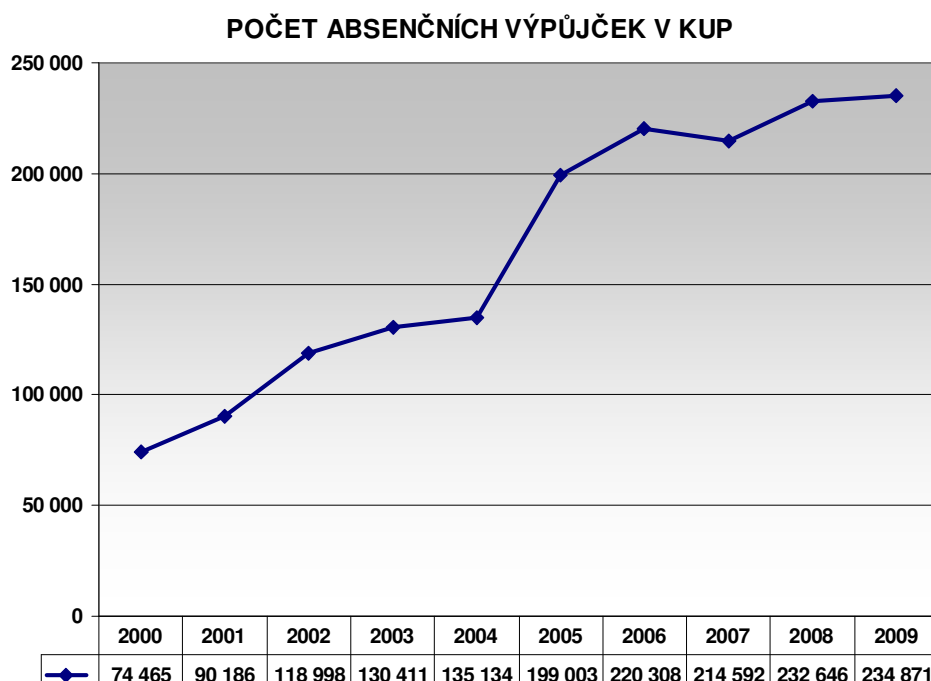
Oddělení výpůjčních služeb

Výpůjční služby (VS)

Oddělení VS poskytovalo uživatelům výpůjční a informační služby v dvousměnném provozu s týdenní provozní dobou 74 hodin.

V roce 2009 Ústřední knihovnu navštívilo 334.210 uživatelů. Nejvyšší návštěvnost (3.660 uživatelů) jsme zaznamenali dne 3. prosince. Bylo provedeno 97.600 absenčních a 189.621 prezenčních výpůjček.

Zajistili jsme rovněž provoz ve studovně na PdF, která spadá pod oddělení výpůjčních služeb KUP. Toto oddělení navštívilo celkem 16.755 uživatelů.

Studovna Ústřední knihovny UP

V minulém roce bylo ve studovně k dispozici 410 studijních míst, 18 počítačů s webovou stránkou elektronického katalogu (KUP, Městské knihovny v Olomouci, Vědecké knihovny v Olomouci a České národní bibliografie), 16 počítačů s přístupem na Internet, 1 počítač na CD-ROM, 1 počítač pro nevidomé uživatele, 6 samoobslužných kopírek (jedna kopírka slouží zároveň jako síťová tiskárna), 16 TV s videem a s DVD přehrávačem, samoobslužné výpůjční zařízení (selfcheck) a 108.297 knižních dokumentů ve volném výběru.

Celá studovna je pokryta bezdrátovým připojením k síti EDUROAM (WiFi).

Informační služby

Informace týkající se provozu, možností absenčních a prezenčních výpůjček, rezervací a hledaných dokumentech se uživatelům poskytovaly osobně, telefonicky nebo e-mailem. Informační pracovníci odpověděli na 146 e-mail dotazů.

Volný přístup do elektronického katalogu (na webové stránce knihovny) umožňoval uživatelům (po zadání hesla pracovníky knihovny) on-line prodlužování výpůjček, zadávání rezervací na vypůjčené dokumenty a pravidelnou kontrolu vlastního konta.

V květnu 2009 bylo zprovozněno zasílání upozornění na rezervace k vyzvednutí, konec výpůjční doby u vypůjčených dokumentů a 1.-5. upomínek u nevrácených dokumentů, prostřednictvím univerzitní e-mailové adresy. Šesté upomínky byly zasílány v písemné formě dopisem.

V průběhu roku pracovníci aktualizovali a tiskli informační letáky a brožury (jednalo se o otevírací doby všech součástí Knihovny UP, rozmístění knihovního fondu ve studovně, o poskytovaných službách a také návod na nastavení přeposílání univerzitní e-mailové pošty na soukromou e-mailovou adresu).

S ohledem na četnost zahraničních studentů byly některé materiály převedeny rovněž do anglického jazyka.

V zimním semestru probíhaly každoroční knihovnicko-informační lekce, převážně pro studenty prvních ročníků UP. Cílem pracovníků bylo seznámit studenty s fondem a organizací knihovny, umožnit snazší orientaci a způsob vyhledávání dokumentů v elektronickém katalogu (IPAC). Zároveň byla nabízena možnost vstupu do vlastního čtenářského konta (kontrola držených rezervací, prodlužování vlastních výpůjček, atp.). Intenzivně tyto práce probíhaly v období od září do listopadu.

V průběhu celého roku 2009 bylo zajištěno 1320 akcí s knihovnickými lekcemi a 5 exkurzí pro veřejnost.

Vyučujícím, kteří si podali žádost na zakoupení dokumentů do Knihovny UP, bylo průběžně oznamováno elektronickou formou nebo telefonicky dodání těchto knih do studovny. Bylo jim následně umožněno zmíněné dokumenty přednostně si prohlédnout či přímo vypůjčit.

I nadále přetrvával zájem studentů a vyučujících o vystavené nové knižní přírůstky v koutku „NOVÉ KNIHY“ u výpůjčního pultu A.

V časopisecké studovně přibýlo 25 kusů elektronicko-informačních zdrojů. Nyní studovna čtenářům poskytuje celkem 338 CD-ROM.

Kopírovací služby

Po celý rok pracovníci uživatelům poskytovali poradenství při práci na 6ti samoobslužných kopírkách. Nabíjení kreditu na identifikační karty bylo provedeno 19.983 krát v celkové částce 1.351.035 Kč v hotovosti, kopírování na kartu určenou pro veřejnost pak v celkové částce 7.192 Kč. Počet xerokopií a tisku 840.492. Pracovníci oddělení prováděli také doplňování papíru, výměnu tonerů a příležitostně odstraňovali menší závady (zaseklý papír apod.).

Další činnosti oddělení

O prázdninách byla provedena revize časopisů v časopisecké studovně.

Ve dnech 12.–13. 9. 2009 pracovníci oddělení zajistili v rámci „Dne kulturního dědictví“ provoz od 9:00 do 17:00 hod. návštěvníkům Knihovny UP (12.9. navštívilo 343 a 13.9. 149 návštěvníků).

Během prázdnin, až do začátku zimního semestru, pracovníci VS hromadně přeřazovali knihy ve studovně do doposud neobsazených dolních polic. Vyžádal si to nedostatek volného místa pro nové knižní přírůstky u většiny oborů. Postupně byly knihy vybírány, přesignovány,

(Před stávající signaturu bylo přiřazeno písmeno X..) a po vytištění nových signatur přelepeny a zařazeny do dolních polic.

Této hromadné činnosti předcházelo vytvoření nových etiket na signatury, pro tisk na barevné tiskárně. Byla zakoupena barevná tiskárna a i nadále se tisknou signatury novým přehlednějším způsobem.

Od 1.4.-31.5. proběhla mezi čtenáři soutěž „Artur“ o nejaktivnějšího čtenáře na samoobslužném výpůjčním zařízení (selfcheck).

Před začátkem zimního semestru 5 pracovníků VS chodilo vypomáhat do nové knihovny PřF. Dokumentům přiřazovali signatury a vlepovali bezpečnostní kódy.
Jindřich Juráš:

- účast na organizační přípravě mezinárodního knihovnického semináře *Knihovna a architektura* (Praha, 6. – 8.9.2009)
- článek *Knihovna a architektura 2009* v elektronickém časopise Ikaros (č.10, 2009).
- článek *Knihovna a architektura 2009* v Žurnále UP (říjen 2009).
- článek *V září proběhl seminář Knihovna a architektura 2009* na webových stránkách Archiweb.
- aktivní účast na přípravě projektu *Knih mého srdce na UP* - videoanketa s pedagogy (podzim 2009).

Spolupráce

Oddělení i nadále spolupracovalo s agenturou podporovaného zaměstnání „SPOLU“. Klientka této agentury byla zaměstnána v oddělení výpůjčních služeb na pomocné práce.

Stejně jako v předchozích letech umožnila Ústřední knihovna projekt „Letní školy slovanských studií“. Provoz byl zajištěn pracovníky výpůjčního oddělení ve dnech 18. 7. – 15. 8. 2009.

Vzdělávání

7 pracovníků oddělení si rozšiřuje své znalosti v anglickém jazyce a jedna pracovnice (Zdeňka Koutná) úspěšně absolvovala půlroční knihovnický rekvalifikační kurz pořádaný Vědeckou knihovnou v Olomouci.

Personální změny

Od 1. prosince 2009 odešla do důchodu paní Zuzana Smyslová a na její místo nastoupila Vladislava Szitaiová.

Zpracovala: Jaroslava Davidová
vedoucí oddělení VS

Oddělení automatizace KUP

Pracovníci oddělení se věnovali veškeré rutinní činnosti, související s vývojem, údržbou a správou informačního systému KUP. Mimo tyto činnosti provádělo oddělení automatizace v roce 2009:

- V informačním systému KUP byla prováděna a odlaďována řada změn, které pro nás vyplynuly z Příkazu rektora UP č B3-09/3-PR (evidence a zveřejňování závěrečných kvalifikačních prací)
- Ladění a customizace systému ARL, pravidelné konzultace a připomínkování systému u dodavatele (firma Cosmotron)
- Školení nových zaměstnanců knihovny na jednotlivé moduly systému ARL a průběžná školení všech zaměstnanců knihovny související jednak s výše uvedenými změnami, jednak s dvouletým vývojem informačního systému.
- Probíhala instalace a rozběh nového serveru, na kterém se od roku 2010 začne "stínování" knihovnického systému ARL.
- Ve spolupráci s firmou EBSCO byl připravován informační systém knihovny a všechny jeho datové výstupy na připojení do projektu EBSCO Discovery.
- Zahájení rutinního předávání dat do systému Theses, spravovaného Masarykovou univerzitou v Brně, který slouží pro vyhledávání plagiátů ve vysokoškolských kvalifikačních pracích.

Zpracoval: Ing. Aleš Horák
vedoucí oddělení automatizace

Britské centrum (BC)

Prostřednictvím Britského centra nabízí Knihovna UP specializované služby pro zájemce o studium a výuku anglického jazyka. Britské centrum rovněž slouží jako certifikované zkouškové centrum British Council pro mezinárodní zkoušky z angličtiny.

Registrovanými členy BC KUP jsou jak studenti, vyučující a ostatní zaměstnanci UP, tak i studenti středoškolští a frekventanti ročních pomaturitních kurzů angličtiny, kteří jsou potenciálními budoucími studenty UP.

Britské centrum se ve své činnosti soustředí na čtyři hlavní oblasti:

- Knihovna a veškeré související služby

Ve spolupráci s British Council a nakladatelstvími, která se zaměřují na literaturu z oblasti *English Language Teaching and Learning*, je neustále doplňován knihovní fond Britského centra tak, aby učebnice i testové materiály byly co nejvíce aktuální a odpovídaly moderním metodám výuky angličtiny. Nakladatelství OUP, CUP, Longman a Macmillan mají v knihovně vyhrazené plochy pro vystavování své nejnovější produkce v oblasti ELT literatury.

- Cambridgeské zkoušky

V roce 2009 bylo zorganizováno celkem 9 typů Cambridgeských zkoušek pro více jak 700 kandidátů. Ve spolupráci s British Council a PdF UP se konala speciální školení a následné testování 25 examinátorů Cambridgeských zkoušek. Zkoušky organizačně zajišťujeme nejen v Olomouci, ale i ve Zlíně. V roce 2009 se ověřovaly možnosti UP pro spuštění CBT (testování v počítačové formě), které bude po dohodě s British Council a Cambridge ESOL v Olomouci poprvé nabídnuto na jaře 2010.

- Metodické semináře pro učitele angličtiny

Navzdory tomu, že se tyto semináře pořádají již řadu let, zájem o ně je neustále velmi vysoký. Semináře jsou organizovány většinou ve spolupráci s britskými nakladatelstvími nebo lokálními vzdělávacími institucemi a pro účastníky jsou zdarma. Pro učitele na školách jsou často jedinou možnou formou dalšího vzdělávání, pro studenty PdF UP a FF UP jsou vítaným doplňkem studia.

- Literární aktivity - činnost čtenářské skupiny

BC KUP slouží jako prostředník pro zájemce o moderní britskou literaturu, nabízí aktuálně oceněné tituly a spolupracuje na organizaci autorských čtení. Jedním z literárních projektů je čtenářská skupina při BC KUP. Členy čtenářské skupiny jsou převážně VŠ pedagogové (angličtináři). Olomoucká čtenářská skupina se svými příspěvky několikrát zúčastnila vysílání BBC věnovanému literatuře. Při získávání a distribuci sad knih pro čtenářskou skupinu je třeba spolupracovat s Britskými centry v Brně, Ostravě, Pardubicích a Ústí nad Labem.

Činnost BC je velice bohatá a pestrá a je nezbytné o této činnosti zájemce o angličtinu průběžně informovat. K propagaci činnosti slouží několik informačních kanálů – příspěvky do Žurnálu UP a Info-UP, elektronický newsletter rozesílaný jednou měsíčně prostřednictvím

Yahoo konference, webové stránky knihovny, spolupráce s jazykovými kabinety na fakultách a příspěvky do lokálních periodik.

V průběhu celého roku nabízejí zaměstnanci pro studenty všech typů škol vzdělávací exkurze. Během exkurze návštěvníci získají detailní informace o Knihovně UP, o knihovním fondu BC KUP, o mezinárodních jazykových zkouškách a certifikacích, shlédnou krátké instruktážní filmy nebo si vyzkouší jazykové rozřazovací testy.

Z akcí roku 2009:

- 16 metodických seminářů pro učitele angličtiny, z toho jeden celodenní
- 24 zkuškových dnů Cambridgeských zkoušek
- 2 celodenní školení examinátorů Cambridgeských zkoušek
- 2 metodické semináře pro učitele, kteří připravují na Cambridgeské zkoušky
- 3 x Cambridgeské zkoušky nanečisto
- dotazníkový průzkum zjišťující potřeby dalšího vzdělávání učitelů angličtiny na středních (90) a jazykových (60) školách
- 9 večerů čtenářské skupiny
- 70 řízených exkurzí (pro celkem 1250 zájemců)
- 2 projekty ve spolupráci s British Council
 - 1) Noc literatury – účast na celoevropském projektu
 - 2) Darwin Now – výstava k dvoustému výročí narození Ch. Darwina

Dary

K rozvoji knihovního fondu významnou měrou přispívají British Council, nakladatelství Oxford University Press, Cambridge University Press, Longman a Macmillana

Spolupráce

British Council, nakladatelství Oxford University Press, Cambridge University Press, Macmillan a Longman, KAA FF UP, KAJ PdF UP, KCJ PřF UP, EUNIC, AV Media a. s., regionální vzdělávací a jazykové agentury, Britská centra v ČR.

Silné a slabé stránky BC KUP

Vzhledem k neutěšené situaci v oblasti ELT v ČR (údaje České školní inspekce za posledních 20 let jednoznačně potvrzují, že výuka angličtiny na českých školách stále nedosahuje standardů EU - na základních školách chybí kvalifikace čtvrtině a na středních školách dokonce třetině angličtinářů) a vzhledem k celosvětové společensko-politické situaci, kdy zájem o studium anglického jazyka

neustále vzrůstá, zvyšuje se i potřeba individuálního studia a jazykových kvalifikací (např. Cambridgeské certifikáty). Tento trvalý zájem je jednou ze silných stránek BC KUP. Další silnou stránkou je dlouholeté partnerství s British Council, katedrami angličtiny na UP a s nakladatelstvími ELT literatury. Díky propracovanému know-how spolupráce s výše uvedenými partnery může Knihovna UP prostřednictvím BC KUP nabízet veřejnosti řadu aktivit nad rámec knihovnických a informačních služeb daných statutem specializované univerzitní knihovny a to vždy na vysoké odborné úrovni.

Pro činnost BC KUP je důležitá skutečnost, že je jedním ze tří míst na Moravě, kde je možno skládat Cambridgeské zkoušky. Dalšími výhodami jsou téměř dvacetiletá tradice Britského centra v jeho původních prostorách, kontinuita nabízených služeb z hlediska zajištění rozvoje a specializace půjčovního fondu, stabilizace partnerských vztahů s odbornými pracovišti. Velký význam má i kvalifikační struktura zaměstnanců BC KUP, která pokrývá jak vzdělání knihovnické, tak pedagogické se zaměřením na anglický jazyk.

Určité rezervy spatřujeme v oblasti marketingu a komunikace, a to především s mimoolomouckými vzdělávacími institucemi, což chceme v roce 2010 řešit užší spoluprací s British Council v oblasti propagace společných jazykových projektů.

Zpracoval: Mgr. Martin Štěrba
vedoucí Britského centra

Knihovna Cyrilometodějské teologické fakulty UP (K CMTF)

V Knihovně CMTF UP probíhaly tyto činnosti:

Do knihovního fondu K CMTF a kateder CMTF v roce 2009 přibylo 244 knih zakoupených a zpracovaných v ústřední knihovně, 932 knih zakoupených přímo na katedrách a 461 darů zpracovaných v K CMTF.

- Ve spolupráci s vedoucími kateder CMTF byl zajištěn nákup informačních dokumentů za obor teologie do ústřední knihovny.
- V roce 2009 byl vytvořen požadavek na objednání 86 titulů časopisů, dalších 33 titulů bylo získáno výměnou či darem.
- Byla prováděna průběžná redakce neúplných záznamů CMTF v AKS.
- V průběhu roku docházelo k převodům většího množství knih z katederních knihoven do knihovny CMTF, zejména z katedry církevních dějin.

Zabezpečení knihovnicko-informačních služeb:

Týdenní otevírací doba knihovny je 36 hodin, navíc je v době konzultací studentů dálkového studia otevřeno i v sobotu od 9.30 do 13.30 hodin.

Na začátku prvního semestru provedla vedoucí K CMTF 5x školení o vyhledávání v OPACU pro 70 studentů 1. ročníků. Rovněž byly uskutečněny 4 exkurze pro 80 účastníků.

Pracovníci K CMTF pomáhali studentům při práci se souborným katalogem, internetovém vyhledávání, využívání kopírek TARAN v knihovně a počítačové učebně, kde také doplňovali papír.

Zájemcům z řad studentů v knihovně prodávali tituly z produkce CMTF UP.

Do nově získávaného fondu byly průběžně vleповány zabezpečovací pásy pro magnetickou ochranu.

Pro Vědeckou knihovnu v Olomouci a Evangelickou teologickou fakultu UK v Praze byly aktualizovány požadované seznamy periodik.

Evidence periodik pro Národní knihovnu v Praze byla provedena on-line přes její webovou stránku. Tuto činnost zabezpečila vedoucí K CMTF.

4 hodiny týdně je ve školním roce v knihovně na praxi na studentka Střední odborné školy v Olomouci – Hejčíně z oboru knihovnictví. V posledním čtvrtletí roku 2009 byla v knihovna stážistka z Polska. Stáž byla placena fakultou.

Pracovníci knihovny se v roce 2009 účastnili následujících akcí

Infórum 27.-29.5. v Praze (Mgr. Hana Frycová)

Knihovna a architektura 6.-8. 9. v Praze (Mgr. Hana Frycová, 8. 9 Mgr. Jiří Piáček)

IVIG 24.9. v Praze ((Mgr. Petra Juráňová)

Bibliotheca academica 3.-4. 11. ve Zlíně (Mgr. Hana Frycová)

Vedoucí knihovny CMTF je členkou Knihovnické rady K CMTF.

Zabezpečení informačního systému knihovny:

V knihovně je k dispozici 15 počítačů.

Zpracovala: Mgr. Hana Frycová
vedoucí Knihovny CMTF UP

Knihovna Fakulty tělesné kultury UP (K FTK)

Výpůjční služby

V průběhu roku 2009 navštívilo knihovnu 31 050 uživatelů, kteří si absenčně vypůjčili 33 738 dokumentů a udělali 50 581 xerokopíí. Uživatelé měli k dispozici 54 studijních míst, 2 videa a 383 videokazet. Studenti ve velké míře využívali možnost prezenčních výpůjček kvalifikačních prací. Do května se tyto práce nepůjčovaly do knihovnického systému. Mimo systém tak bylo vypůjčeno 1 264 kvalifikačních prací.

Knihovna nabízela 131 aktuálních titulů časopisů.

Ve stále větší míře uživatelé využívají k dotazům telefon.

a k prodlužování mailovou poštou a

Doplňování knihovního fondu

Fond K FTK byl doplněn o 1 173 dokumentů. Vzhledem k novému knihovnímu systému bylo v K FTK kompletně zpracováno 76 dokumentů a vzhledem k nejasným pravidlům bylo z vybraných českých odborných časopisů a sborníků excerpováno 58 článků.

Náklady na knihy a časopisy dosáhly v roce 2009 výše 492 000 Kč. Dalších 207 789 bylo vydáno na knihy a časopisy z grantových prostředků. Z grantových prostředků byl také uhrazen přístup do oborové databáze SportDiscus with fulltext (121 369 Kč). Celkem bylo za dokumenty pro K FTK vydáno více jak 821 000 Kč.

Průběžně probíhala oprava fondu vlastními silami, popř. dokumenty byly dány do vazby, za kterou bylo v roce 2009 vydáno cca 8 000 Kč.

Další činnosti knihovny:

V rámci výuky proběhlo školení studentů fyzioterapie zaměřené na vyhledávání v databázích. Studenti 1. ročníku denního i kombinovaného studia byli informováni o organizaci, provozu a službách knihovny na UP v rámci imatrikulace. Pracovnice knihovny se zaměřovaly na individuální práci se studenty a učiteli dle jejich potřeb. Jednalo se o vyhledávání v souborném katalogu a především o orientaci v přístupných databázích a vyhledávání v nich.

Ve spolupráci s knihkupectvím Malé centrum byla na FTK uspořádána výstava zahraniční odborné literatury.

Pravidelně jsou zaměstnancům fakulty rozesílány měsíční přírůstky K FTK.

Vedoucí K FTK se zúčastnila pravidelného setkání správců publikační činnosti v systému OBD, semináře Sociologický průzkum v knihovnách, semináře Knihovna a architektura. Dále absolvovala školení zaměřené na databázi Scopus a další na databázi EBSCO.

Pracovnice knihovny se zúčastnily školení pořádaného oddělením bibliografických služeb KUP na práci s databází Scopus. A školení, které pořádalo oddělení automatizace KUP – práce s Excelem.

Zpracovala Bc. Marie Sýkorová
vedoucí Knihovny FTK UP

Knihovna Fakulty zdravotnických věd UP (KFZV)

Knihovna FZV UP vznikla v lednu 2009 jako součást poboček fakultních knihoven Knihovny UP. Jejím vzniku předcházelo založení nové Fakulty zdravotnických věd UP, vyčleněné z pracovišť nelékařských zdravotnických oborů Lékařské fakulty(LF) UP.

Základ prostoru a knihovního fondu tvoří původní Ošetrovateľské informační a školící centrum (Nursing Learning Resource Centrum – NLRC), založeno 24.9.1998 na základě projektu tehdejšího Ústavu teórie a praxe ošetrovateľství LF UP, za pomoci mezinárodní finanční podpory American International Health Alliance (AIHA), The United States Agency for International Development (USAID) a Virginia Commonwealth

University (VCU).

Původní NLRC mělo odlišné poslání, jaké má knihovna univerzitního charakteru. Knihovní fond odpovídal školícímu centru a byl profilován pouze na úzce specializovaný obor. Zahájili jsme přeměnu školícího centra na knihovnu tak, aby splňovala všechny informační, knihovnické a legislativní prvky platné pro vysokoškolské knihovny.

Dle pravidel pro akvizici a předplatné periodik jsme uvedli do pořádku časopisecký fond, jak z hlediska akvizice, tj. předplatného, tak evidenci a uložení. Agendu ohledně periodik jsme splnili jako první knihovnickou činnost vč. schvalovacích procesů za fakultu i akvizičních za knihovnu. V r. 2009 odebírá KFZV 44 časopiseckých titulů, z toho 13 zahraničních. Tituly, u kterých je to možné, jsou přístupné online.

Současně jsme zahájili zpracování knihovního fondu do systému ARL. Retrospektivní katalogizace probíhala v OZF do konce srpna 2009. Elektronicky není zpracovaný celý fond, neboť fakultní knihovna nemohla vyřadit studijní aj. materiály vyučujících, většinou neznámého původu. Důvodem byl zoufalý nedostatek studijní literatury. Evidence lístkového katalogu paralelní s elektronickým zůstává a nadále se pečlivě buduje.

KFZV zahájila výpůjčky fondu, do vzniku knihovny neprováděné. Výpůjčky probíhají paralelně – elektronicky a kartotékově. Většina fondu má statut prezenčních, vzhledem ke zmíněnému nedostatku literatury, proto se půjčuje pouze na zkrácenou výpůjční dobu a většinou pomocí kartoték uživatelů a dokumentů. KIS ARL byl v KFZV kompletně spuštěn od října 2009.

Stavění fondu řešíme neustále a nadále řešit musíme, protože nábytek, zděděný po bývalém NLRC není vhodný pro knihovnu, avšak jiné prostory a vybavení k dispozici nejsou.

Od listopadu 2009 nastala mohutná akviziční aktivita. Za řádově tři sta tisíc probíhá, a bude probíhat nadále, nákup českých a zahraničních knih. Knihovní fond dotuje ze svého projektu paní děkanka FZV UP, doc. PhDr. Jana Marečková, Ph.D. a Mgr. Ludmila Reslerová, Ph.D. z Ústavu porodní asistence FZV UP.

Knihovna UP za pomoci paní ředitelky, RNDr. Dany Lošťákové pořídila významnou technickou podporu k práci studentům i knihovníkům. KFZV má 2 nová PC pro studenty, 2 multifunkční stolní zařízení pro potřeby plnění knihovnických a pracovních povinností knihovníků, čtečku+skener pro elektronickou výpůjčku. 1 vyřazené PC z počítačové učebny Ústřední knihovny má KFZV i na chodbě před knihovnou. FZV, tj. ani její knihovna zatím

nezískaly vlastní prostory. Na obou nových PC knihovny probíhají i školící a konzultační činnosti.

Poradenská a PR činnost se provádí nepřetržitě. Studenti FZV si na knihovnicko-informační služby zvykají a osvojují elektronické informační zdroje. Informační gramotnost studentů se neustále zvyšuje stejně jako zájem o služby knihovny.

Knihovna má a priori povinnost prezentace na úvodních seminářích pro první ročníky. Dohody se podařilo dosáhnout ihned po zahájení činnosti. První ročníky 2009/2010 již zahajují studium i se základními informacemi o knihovně a jejích službách.

Web KFZV je spuštěn od vzniku knihovny a obsahuje všechny informace dle platné grafické úpravy pro celou UP. Navíc jsou zde elektronické formuláře požadavků na jednotlivé služby. KFZV zajistila i hromadnou e-mailovou adresu : kfv@upol.cz

V KFZV je umístěno multifunkční zařízení, které je majetkem FZV, konkrétně Ústavu ošetrovatelství. Z rozhodnutí vedení FZV slouží celé fakultě, studentům i vyučujícím, ale výnosy nejsou fakultní knihovny. Knihovna zařízení pouze spravuje a obsluhuje.

V majetku Ústavu ošetrovatelství FZV je i vázací přístroj na hřebenové vazby, který rovněž spravuje KFZV. Kroužkové vazby jsou zpoplatněny a výnosy se opět odvádějí fakultě.

Personální obsazení tvoří dvě pracovnice. Celkový úvazek 1,75. Od června 2009 vypomáhá FZV 1 brigádní síla na 2 hod. denně. Otevírací doba byla prodloužena hned na začátku roku 2009, což má pozitivní dopad na služby knihovny.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem ohledně objemu knihovního fondu v době vzniku KFZV není zatím možné zcela přesně bilancovat. Knihovna v letním semestru 2009 pracovala s omezeným množstvím fondu a bez využití KIS ARL. Přesto se povedlo vejít studentům celé FZV do povědomí, zvýšil se zájem o služby, a to i o MVS a konzultace EIZ.

Ze jmenovaných projektů byla zakoupena literatura zastupující všechny obory, vyučované na FZV: radiologie, fyzioterapie, zdravotnický management, interdisciplinární obory (humanitní vědy), porodní asistence, ošetrovatelství. Poslední jmenovaný obor byl před vznikem KFZV a nynější akvizicí fondu jediný, který původní NLRC obsahovalo. Do listopadu 2009 navštívilo KFZV – výpůjční prostor, 598 uživatelů. Uživatelé byli pouze ze studijních programů oboru ošetrovatelství, neboť jiné obory nebyly zatím v knihovně zastoupeny.

V průběhu zimního semestru 2009 / 2010 očekáváme zvýšenou aktivitu zejména ve výpůjčce a MVS z důvodu navýšení objemu profilovaného fondu.

Zpracovala: PhDr. Irena Daubnerová
vedoucí Knihovny FZV UP

Knihovna Lékařské fakulty (KLF)

Informační fondy KLF

- *Monografická literatura*
 - Volný výběru studovny „Šantavého sál“ - prezenční studium
 - Půjčovna lékařské literatury – absenční výpůjčky
 - >40 dílčích knihoven na ústavech a klinikách.
 - 75 % fondu je registrováno v souborném katalogu KUP

- Knihovní jednotky, dislokované na ústavech a klinikách, jsou zpřístupňovány prostřednictvím KLF absenčně, prezenčně, resp. v rámci meziknihovních výpůjčních služeb.
- Doplnění fondu učebnic provedeno podle aktuálních seznamů povinné a doporučené literatury v sylabech jednotlivých předmětů. Chybějící tituly českého i anglického program byly zakoupeny pro fond KLF i Ústřední knihovnu UP.
- Řešitelům grantů byla zprostředkována akvizice monografické literatury přes centrální akvizice KUP; ca. 50% řešitelů grantů žádalo o provedení rešerše a vyhledání relevantních monografických titulů.
- *Časopisecká literatura*
 - Výhradně centrální akvizice, evidence a umístění.
 - Aktualizace webového soupisu odebíraných periodik s hyperlinkami do plných textů.
 - Postupná inovace studovny časopisů (nový studijní stůl o kapacitě 20 míst s přípojkami na internet, dataprojektor a plátno pro školení uživatelů elektronických informačních zdrojů a časopisecké kluby.
 - Snaha o udržení portfolia českých i zahraničních titulů beze změn, s výjimkou přechodu na e-only.
 - Nově objednána kompletní kolekce českých periodik nakladatelství Solen, zejména na přání studentů.
- *Elektronické informační zdroje*
 - Nově koncipovaný projekt INFOZ VZ0922 obsahuje kromě osvědčených a velmi žádaných databázových služeb (EMBASE, Cochrane Library, OVID-MEDLINE a MICROMEDEX) zahrnuje přístup do špičkových časopiseckých elektronických kolekcí (BMJ Journals Online, Karger Online Journals, NEJM a Lippincott, Williams and Wilkins High Impact Collection). Hlavním řešitelem projektu je opět Univerzita Karlova v Praze, ostatní instituce jsou účastníky na základě smlouvy o spolupráci s 25% podílem na financování. Většina zdrojů byla aktivována na přelomu r. 2009/2010.
 - LF UP uhradila přístupy do specializovaných lékařských databází syntetického a znalostního typu: DynaMed, Clinical Evidence, UpToDate, BMJ Learning.
- *Výpočetní technika.*
 - Knihovna LF již tradičně provozuje relativně bohaté technologické zázemí pro práci s internetem:
 - Šantavého sál (35 PC, skenovací pracoviště)
 - Moresovo studijní počítačové centrum a Galerie nad foyer Teoretických ústavů (60 PC.).
 - Síťový tisk a kopírování dokumentů bylo zajišťováno prostřednictvím 2 samoobslužných kopírek (technologie SmartQueue).

Služby KLF

Mezi nejžádanější služby se řadí:

- Absenční výpůjčky studijní literatury
- Prezenční studium v Šantavého sále
- Samoobslužné kopírování a tisk
- Zajištění časopiseckých článků – vyhledávání fulltextů v internetu, meziknihovní výpůjční služby tuzemské i zahraniční.
- Citační analýzy

- provádíme multizdrojově s vyloučením multiplikátů z těchto databází:: Science Citation Index, Scopus, Scholar Google.
- Poradenství a konzultace se studenty 5. ročníku během přípravy kazuistik na Dětské klinice.
- Individuální mini-školení o vyhledávání v databázích při respektování časových preferencí uživatelů.

Řešení projektů

V roce 2009 se KLF podílela na těchto projektech:

- Rozvojový program „Budování vzdělávací sítě lékařských fakult ČR pro tvorbu, výměnu a sdílení výukových materiálů na společné platformě“. Garant: Prof. MUDr. V. Mihál, CSc,
 - Výstup: Potomková J. a kol. Kurzy multizdrojového vyhledávání informací a jejich uplatnění při řešení konkrétních klinických případů v souladu s principy medicíny založené na důkazu (EBM) (<http://http://mefanet.upol.cz>).
 - Obsahuje komplexní webovou oporu pro výuku pediatrie u lůžka pacienta mj. statický a animovaný manuál pro vyhledávání v databázi MEDLINE/PubMed.
- Rozvojový program „Tvorba webových opor pro problémově-orientovanou výuku na LF UP v Olomouci“. Garant: Prof. MUDr. V. Mihál, CSc
 - Výstup: Číhalík Č, Potomková J. Langová K. e-Atlas klinického EKG s informační podporou výuky a studia. <http://mefanet.upol.cz>, Sekce kardiologie
- IGA-NS 9936 „Vytvoření systematického přehledu na téma „Diuretika a nefrotický syndrom.“ Hlavní řešitel: MUDr. P. Geier, Ph.D. Informační podpora ve formě systematické vyčerpávající rešerše : J. Potomková
- [VZ09022](#) Informační zdroje pro efektivní výzkum v medicíně a psychologii v ČR. Hlavní řešitel: Mgr. M. Paráková, UK Praha. KLF se podílela na přípravě projektu.

Vzdělávání uživatelů odborných informací (jen oficiální akce bez mini-školení)

Počet účastníků celkem: **782**

Počet vzdělávacích akcí: 76

Typologie akcí: Semináře o informačních zdrojích a službách knihovny, výuka v rámci kurikula, interaktivní cvičení u počítačů, e-learning (tvorba a aktualizace prezentací statických a animovaných manuálů).

- Dostupnost e-learningových opor:
 - <http://mefanet.upol.cz>
 - <http://knihovna.upol.cz/lf> - Vzdělávání; English Programme
 - <http://www.stoma.upol.cz> – Učebnice, Cvičení

Portfolio databází pro multizdrojové vyhledávání: MEDLINE, EMBASE, COCHRANE LIBRARY, DYNAMED, UPTODATE, WEB OF KNOWLEDGE.

Cílové skupiny:

- Studenti LF
 - 5. ročník všeobecného lékařství – informační podpora výuky pediatrie u lůžka pacienta;
 - 3. ročník – volitelný předmět „Internetové vyhledávací služby pro medicínu a zdrav.“
 - povinný předmět „Informační zdroje pro stomatologii“
 - 1. ročník všeobecného lékařství - anglický program
- Učitelé LF
- Studenti Ph.D. na LF a FZV
- Studenti Přírodovědecké fakulty UP.

Podíl na publikační činnosti LF

KLF poskytla informační podporu v podobě zpracování systematických vyčerpávajících rešerší při přípravě těchto publikací:

Gallo J, Smižanský M, Radová L, Potomková J. Porovnání léčebných postupů používaných v terapii infekce kloubních náhrad kyčle a kolena. Acta Chir Orthop Traumatol Cech. 2009;76(4):302-309.

Mihál V, Potomková J. Pronační spánková poloha kojenců jako rizikový faktor SIDS s nejvyšší silou důkazu. Pediatr pro Praxi 2009; 10(2): 127-131.

Szotkowski T, Jarošová M, Faber E, Hubáček J, Hluší A, Papajík T, Pikalová Z, Kučerová L, Holzerová M, Budíková M, Buriánková E, Plachý R, Potomková J. et al. Precursor T-lymphoblastic lymphoma as a aseconary malignancy in a young patient after successful treatment of acute promyelocytic leukemia. Onkologie 2009; 32(8-9):513-515.

Prezentování výsledků na konferencích

- EFORT : 10th Congress of the European Federation of National Associations of Orthopaedics and Traumatology. Vienna (Austria): June 2009. Sekce F348, ústní sdělení. Gallo J, Potomková J, Radová L, Smižanský M. Comparison of strategies for therapy of hip and knee prosthetic joint infection.
- AMSE Annual Conference. Zagreb (Croatia), June 2009. Sekce 4, ústní sdělení. Mihál V, Ulrichová J, Potomková J. Postgraduate teaching & learning information skills and evidence based practice:5-year experience
<http://www.amse-med.eu/documents/Mihal.pdf>
- EAHIL Workshop 2009. Dublin (Ireland). June 2009. Sekce 1, ústní sdělení. Potomková J, Mihál V. Collaboration between librarians and teachers:a challenge for medical education in the information society era .
http://www.eahil.net/conferences/dublin_2009/www.eahil2009.ie/images/Eahil/Images/papers/thurs/potomkova.pdf
- AMEE 2009. International Organization for Medical Education. Málaga (Spain), August 2009. Plakátové sdělení. Mihál V, Zapletalová J, Šubová D, Potomková J. Integrated interactive teaching & learning in evidence-based paediatrics.
- 5th International Conference of Evidence Based Healthcare Teachers and Developers. Taormina (Italy), October 2009. Sekce I, ústní sdělení. Mihál V, Potomková J, Zapletalová J, Šubová D. Real-life case scenarios as a tool to facilitate EBP skills in paediatric education. Abstract Book, pp.31.
http://www.ebhc.org/EBHC%202009_Abstract%20book.pdf
- MEFANET 2009. Mihál V, Potomková J, Zapletalová J, Šubová D. Integrovaná výuka pediatrie založené na důkazu s využitím e-learningu. Sborník z 3. konference LF ČR s mezinárodní účastí na téma e-learning a zdravotnická informatika ve výuce lékařských oborů. Brno: listopad 2009.
http://www.mefanet.cz/res/file/mefanet2009/prispevky/mihal_full.pdf

Zpracovala: Mgr. Jarmila Potomková
vedoucí Knihovny LF

Knihovna Právnické fakulty (KPF)

V roce 2009 knihovna odložila záměr vymalovat a vyměnit v letním období koberec v prostorách volného výběru na rok 2010 z důvodu plánované výměny oken.

Proběhla instalace nových zámků na kódy do odkládacích skříněk.

Doplňování knihovního fondu

Na nákup informačních dokumentů pro knihovnu bylo na PF uvolněno 395 241 Kč. Z toho na monografie 300 863 Kč (472 ks), na periodika 94 378 Kč . Dále byly zaevidovány knihy z nákupů na katedrách, grantů a darů v celkovém počtu 826 ks. Bylo zpracováno 243 ks diplomových a bakalářských prací poprvé do EPCA. Pro Evropské dokumentační středisko bylo zpracováno 133 přírůstků. Celkový přírůstek monografií činil 1298. Počet odebíraných periodik 92.

Knihovna vyčerpala dar 50 000 Kč od Kimex Casino.

Poškozený fond knihovny byl odborně opraven vazbou, náklady na tyto práce činily 9.305 Kč.

Další knihovnicko-informační služby

Knihovna disponuje 44 studijními místy, má 9 počítačů volně přístupných pro studenty, 3 pouze pro vyhledávání v katalogu ARL. Počet absenčních výpůjček 12.201, počet registrovaných prezenčních výpůjček 3.495 (tzn. zaevidovaných u pultu), z toho cca polovinu tvoří výpůjčky diplomových prací.

Kopírování a tisk umožňují 2 kopírky v prostorách knihovny. Počet xerokopií za rok činil 123 720. Knihovna je zároveň místem, kde je nabíjecí terminál.

Školení

V říjnu a listopadu probíhala tradiční školení **Co a jak v knihovně**. Tentokrát byla určena především studentům 2. ročníku a doplňovala předmět - Kurz právnických dovedností. Návštěvnost kurzu předčila očekávání. Zúčastnilo se ho 235 studentů ve 20 hodinách.

Jiné akce

V roce 2009 se stala Knihovna Právnické fakulty průkopníkem projektu **Kniha mého srdce na UP**, který volně navazuje na celorepublikový mediální projekt Kniha mého srdce. Pět studenty vybraných pedagogů PF vypráví v krátkém filmovém záznamu o svém vztahu ke své oblíbené knize. Na závěr roku proběhlo natáčení další řady, a to na FF.

Účast na školeních a konferencích:

Měření výkonu a kvality činnosti knihoven. Olomouc

Školení Scopus (KUP)

Školení Web of Knowledge (KUP)

Elektronické služby knihoven Zlín

Setkání knihovníků právnických fakult v Plzni

Setkání pracovníku EDS na Zastoupení EU v Praze

Přílohy – tabulky

Statistika rozpočtů na monografie za léta 1995 - 2009 v knihovně PF

Rok	výdaje monografie (Kč)	na	Počet zakoupených svazků	průměrná cena zakoupené knihy
1995	72680		840	86,5
1996	127535		530	234,9
1997	63769		337	189,2
1998	149190		924	161,5
1999	200687		1046	191,9
2000	226685		787	288
2001	175067		563	310
2002	241626		861	280,6
2003	213283		325	656,3
2004	225072		449	501,3
2005	206627		445	464,3
2006	224594		400	561,5
2007	269376		499	539,8
2008	238082		472	504,4
2009	300 863		472	637,4

PRACOVIŠTĚ	KOPÍRKY (vlastnictví)				POČET XEROKOPIÍ
	UP	POČET	EXTERNÍ	POČET	
BC	KUP		TARAN	1	10 020
K CMTF	KUP	1	TARAN	1	23 671
K FTK	KUP	1	TARAN	1	50 581
K FZV	FZV	1			14 824
K LF	LF		TARAN	2	282 568
K PF	KUP		TARAN	2	123 720
PdF-stud.	PdF	1			
K PřF	KUP		TARAN	3	61 309
ÚK	KUP	4	TARAN	6	840 492
CELKEM		8		16	1 407 185

Zpracovala: B. Sylvie Sommerová
vedoucí Knihovny PF

Knihovna Přírodovědecké fakulty UP (K PřF)

Celý rok byl v naší knihovně ve znamení stěhování. To bylo ohlášeno na začátek prázdnin. Připravovala se nejen stěhování pracovišť z hlavní budovy a pobočky v Hejčíně, ale i stěhování biologické knihovny v Holici. Žádali jsme katedry o přípravu odpisových seznamů a ty jsme pak vyřizovali. Chtěli jsme, aby se do nových prostor stěhoval jen živý fond a co nejméně fondu zastaralého – „mrtvého“. Bohužel se to v mnohých případech nepodařilo, což potom při skutečném stěhování působilo potíže a časová zdržení.

Doplňování knihovního fondu

Doplňování knihovního fondu probíhá stále stejně jako v minulých letech.

V roce 2009 bylo rozesláno 48 svazků sborníku AUPO, v rámci výměny odebráno 102 tituly časopisů a sborníků.

Retrokatalogizací bylo zpracováno do souborného katalogu 4801 svazků knih.

V roce 2009 bylo vyřazeno 50 svazků z evidence v ARL a 2645 svazků mimo tuto evidenci.

Dostupnost elektronicko-informačních zdrojů – přístup pouze pro PřF UP:

Přístup do elektronických informačních zdrojů byl v roce 2009 hrazen z mimořádných rezerv MŠMT.

- CrossFire Beilstein & Gmelin s příspěvkem PřF - přístup pouze pro PřF – 2 současné přístupy
- ENVIRONetBASE - přístup pouze pro PřF
- Environmental Sciences & Pollution Management Database - přístup pouze pro PřF
- GEOBASE - přístup pouze pro PřF
- GeoRef - přístup pouze pro PřF
- Knovel - přístup pouze pro PřF
- Nature (Journals@Ovid) – přístup pouze pro PřF

Kontinuita přístupu k EIZ byla zajištěna vyhlášením zpožděného programu INFOZ. Ten byl vyhlášen na začátku II. pololetí a do konce roku musel být zahájen jeho provoz. To byla velmi stresující situace pro všechny zainteresované s řešiteli v čele. Nakonec se vše podařilo a stěžejní databáze (v našem případě Biological Abstracts, Zoological Record, BioOne a CSA Illustrata) jsou přístupné pro UP i pro následující 3 roky.

Zabezpečení knihovnicko-informačních služeb:

- Týdenní otevírací doba jednotlivých částí Knihovny PřF- 25,5 hod. (Svobody), 30 hod. (Hejčín), 30,5 hod. (Holice)
- počet výpůjček (včetně výpůjček ze skladu) – 4 941 absenčních
- počet návštěv – 19 485. Ovlivněno výlukou provozu při stěhování.
- počet studijních míst - ve vlastních studovnách 18 míst, ve všech knihovnách fakulty celkem 78 míst
- počet svazků ve volném výběru (celkem všechny pobočky) - 214 titulů časopisů, 500 ks monografií, 10 elektronických médií. Časopisy jsou po nastěhování do nové budovy většinou nedostupné (dosud nebyly nakoupeny regály), počet monografií ve volném výběru se mnohonásobil.

Elektronické služby:

- přístup do OPAC, na Internet a do Intranetu (mj. STAG)
- spolupráce s oddělením MVS
- informační služby
- poskytování informací o fondu a jeho lokalizaci, informace o elektronických informačních službách a pomoc při reprografických službách.

Zabezpečení informačního systému:

V knihovně PřF bylo k dispozici 13 počítačů, 3 kopírky a 3 nabíjecí terminály na identifikační karty.

Projekty:

Biological Abstracts – ukončený projekt 1N04164 - přístup pro celou UP – řešitel Rieger
 Zoological Record – ukončený projekt 1N04164 - přístup pro celou UP – řešitel Rieger
 Provoz byl v roce 2009 financován z rezerv MŠMT – viz výše.

Koncem roku byl zahájen projekt z programu INFOZ – VZ09011 „Multilicence přírodovědeckých a zemědělských informačních zdrojů pro konzorcia akademické a vědecké sféry České republiky“ – řešitel Rieger, spoluřešitelé Dr. Volková Balvínová (PřF UK) a ing. Svobodová (MZLU).

Další činnosti

Druhá polovina roku byla věnována stěhování (červenec – říjen) a pak zahájení provozu celofakultní knihovny v nové budově a Knihovny biologických oborů v nových prostorách.

V půli října byla opět uspořádána tradiční prodejní výstava zahraniční odborné literatury (spolu s Malým centrem). Konala se již v nových prostorách čerstvě otevřené knihovny.

Vzdělávání:

Vedoucí K PřF se pravidelně se zúčastňoval školení o publikační činnosti v systému OBD. V rámci PřF školil studenty geografických oborů v práci s informačními zdroji. Knihovnice se zúčastnily školení ke katalogizaci pořádaném KUP a školení k provozu v novém knihovním systému ARL (Advanced Rapid Library).

Další významné aktivity:

Holice: Příprava a vlastní stěhování do nové budovy.

Hejčín: Příprava a stěhování, kterému předcházelo vyřazení zastaralé literatury.

Hlavní budova: Příprava stěhování a metodické vedení odpisů v katederních knihovnách fakulty.

Zpracoval: RNDr. Svatopluk Rieger, CSc.
vedoucí Knihovny PřF